

OMT WTO BTO

TERMINOLOGIA TURYSTYCZNA

ZALECENIA WTO

ŚWIATOWA ORGANIZACJA TURYSTYKI

BKE
Tytuł oryginału: Recommendations on Tourism Statistics

Tłumaczenie: Teresa Buczak

Wykonano na zlecenie Urzędu Kultury
Fizycznej i Turystyki w Warszawie

Skład: Dział Wydawnictw i Informacji Instytutu Turystyki

7917

796.5

INSTYTUT TURYSTYKI: Dział Wydawnictw i Informacji, ul. Merliniego 9a
02-511 Warszawa, tel. 48-95-92

[1993]

TERMINOLOGIA TURYSTYCZNA

ZALECENIA WTO

WSTĘP

W marcu 1993 r. Komisja ds. Statystyki przy ONZ przyjęła **Zalecenia do statystyki turystyki** opracowane przez WTO jako rezultat międzynarodowej konferencji poświęconej statystyce turystyki, która odbyła się w Ottawie w czerwcu 1991 r. Niniejsza broszura stanowi skróconą wersję owych zaleceń.

Przyjęcie tych zaleceń ma ogromne znaczenie dla udoskonalenia statystyki turystyki i międzynarodowej porównywalności danych.

Ze względu na rozmiary turystyki światowej, perspektywy jej dalszego rozwoju i zachodzące w niej przemiany, wymagania wobec statystyki będą rosły. Nie tylko administracja państwowa każdego kraju oczekuje specjalistycznych danych: to samo dotyczy wielu grup i instytucji, takich jak przemysł, organizacje branżowe, społeczności lokalne i uczelnie.

Przyjęcie wspólnego języka w statystyce turystyki przez rządy państw i branżę turystyczną zwiększy wiarygodność danych w skali światowej, ułatwi współpracę międzynarodową i integrację regionalną.

TURYSTYKA: PODSTAWOWE POJĘCIA I FORMY

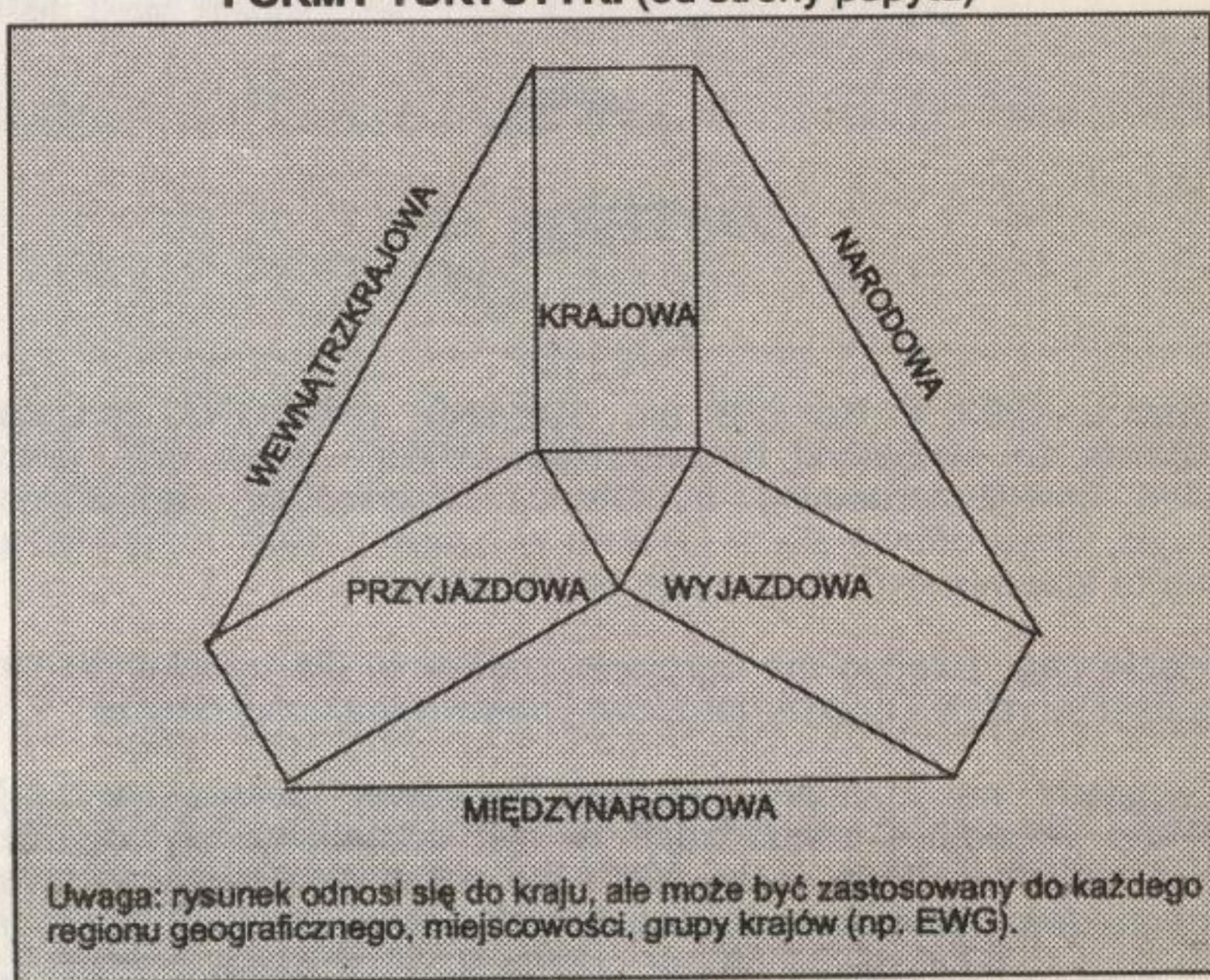
Termin "turystyka" obejmuje czynności osób podróżujących w celach wypoczynkowych, służbowych lub innych i pozostających poza swoim codziennym środowiskiem nie dłużej niż przez rok.

FORMY TURYSTYKI

W odniesieniu do danego kraju możemy wyróżnić następujące formy turystyki:

- a) **turystyka krajowa:** podróże mieszkańców po własnym kraju
- b) **turystyka przyjazdowa:** przyjazdy do kraju osób mieszkających stale gdzie indziej
- c) **turystyka wyjazdowa:** wyjazdy mieszkańców danego kraju do innych krajów (za granicę)

FORMY TURYSTYKI (od strony popytu)

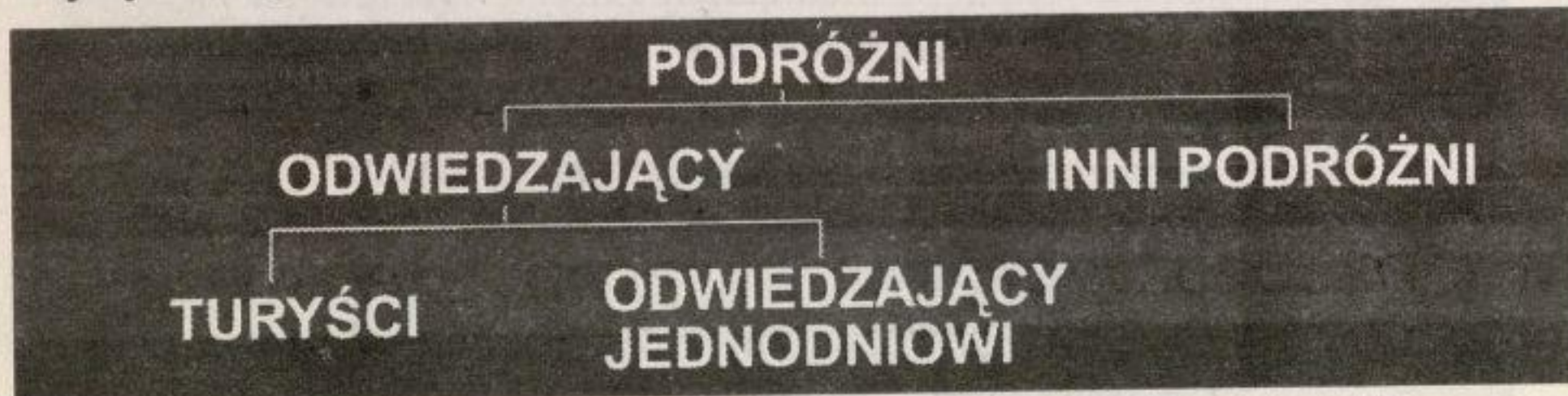
Te trzy podstawowe formy turystyki, w różnych zestawieniach, składają się na następujące kategorie turystyki:

- **Turystyka wewnątrz krajowa**, która obejmuje turystykę krajową i turystykę przyjazdową
- **Turystyka narodowa**, która obejmuje turystykę krajową i turystykę wyjazdową
- **Turystyka międzynarodowa**, na którą składają się turystyka przyjazdowa i wyjazdowa.

Termin "krajowy" w odniesieniu do turystyki różni się od stosowanego w odniesieniu do finansów państwa. "Krajowy" w kontekście turystycznym zachowuje swoje właściwe znaczenie i odnosi się do mieszkańców podróżujących po własnym kraju. W kontekście finansów państwowych termin ten odnosi się zarówno do turystyki krajowej, jak i przyjazdowej.

PODSTAWOWE JEDNOSTKI STATYSTYCZNE W TURYSTYCE

Wszystkie kategorie podróźnych, które mieszczą się w zakresie pojęcia "turystyka", są określane mianem odwiedzających.

Jak pokazano niżej, odwiedzających klasyfikuje się do celów statystyki turystycznej zgodnie z podstawowymi kategoriami turystyki.

ODWIEDZAJĄCY MIĘDZYNARODOWI

Do celów statystycznych terminem "odwiedzający międzynarodowy" określa się "każdą osobę, która podróżuje do kraju nie będącego miejscem jej stałego pobytu na okres nie przekraczający 12 miesięcy, przy czym głównym celem wizyty nie jest podjęcie działalności zarobkowej w odwiedzanym kraju".

Odwiedzający międzynarodowi dzielą się na:

TURYSTÓW

Odwiedzający, którzy spędzają co najmniej jedną noc w publicznych bądź prywatnych obiektach noclegowych w odwiedzanym kraju.

ODWIEDZAJĄCYCH JEDNODNIOWYCH

Odwiedzający, którzy nie nocują w publicznych bądź prywatnych obiektach noclegowych w odwiedzanym kraju. Definicja ta obejmuje uczestników rejsów przybywających do danego kraju statkiem wycieczkowym, jeżeli każdy nocleg spędzają na statku, nawet jeśli statek pozostaje w porcie przez kilka dni. Do tej grupy zalicza się również właścicieli i pasażerów jachtów oraz członków grup turystycznych podróżujących pociągami i nocujących w wagonach.

ODWIEDZAJĄCY KRAJOWI

Do celów statystycznych terminem "odwiedzający krajowy" określa się "każdą osobę mieszkającą w danym kraju, która podróżuje do innej miejscowości w tym kraju poza swoim codziennym środowiskiem na okres nie przekraczający 12 miesięcy, przy czym głównym celem wizyty nie jest podjęcie działalności zarobkowej w odwiedzanej miejscowości".

Odwiedzający krajowi dzielą się na:

TURYSTÓW

Odwiedzający, którzy spędzają co najmniej jedną noc w publicznych bądź prywatnych obiektach noclegowych w odwiedzanej miejscowości.

ODWIEDZAJĄCYCH JEDNODNIOWYCH

Odwiedzający, którzy nie nocują ani w publicznych, ani w prywatnych obiektach noclegowych w odwiedzanej miejscowości.

KLASYFIKACJA POPYTU TURYSTYCZNEGO

CEL WIZYTY

W TURYSTYCE PRZYJAZDOWEJ, WYJAZDOWEJ I KRAJOWEJ

1. Wypoczynek, rekreacja i wakacje
2. Odwiedziny u znajomych i krewnych
3. Sprawy zawodowe, interesy
4. Cele zdrowotne
5. Cele religijne /pielgrzymki
6. Inne

DŁUGOŚĆ POBYTU

Liczba noclegów

Odwiedzający jednodniowi	:0
Turyści	: od 1 do 3
	: od 4 do 7
	: od 8 do 28
	: od 29 do 91
	: od 92 do 365

MIEJSCE WYJAZDU I MIEJSCE PRZEZNACZENIA

W turystyce przyjazdowej zaleca się klasyfikować odwiedzających raczej ze względu na kraj zamieszkania niż narodowość.

KLASYFIKACJA ZE WZGLĘDU NA MIEJSCE ZAMIESZKANIA LUB PRZEZNACZENIA

Do celów statystycznych każde państwo powinno opracować system klasyfikacji regionów i miejscowości turystycznych w obrębie danego kraju, gdyż są to bardzo ważne dane dla zbiorowości lokalnych.

ŚRODKI TRANSPORTU

KOMUNIKACJA POWIETRZNA	Loty regularne Loty czarterowe Inne
KOMUNIKACJA WODNA	Linie pasażerskie Statki wycieczkowe Inne
KOMUNIKACJA LĄDOWA	Kolej Autobusy i inne środki publicznego transportu drogowego Samochody prywatne (do 8 miejsc) Pojazdy wynajęte Inne środki transportu lądowego

TURYSTYCZNE OBIEKTY NOCLEGOWE

OBIEKTY ZAKWATEROWANIA ZBIOROWEGO	HOTELE I INNE OBIEKTY HOTELARSKIE	Hotele Inne obiekty hotelarskie
	OBIEKTY SPECJALNEGO PRZEZNACZENIA	Sanatoria itp obiekty Wakacyjne obozy pracy Miejsca do spania w publicznych środkach transportu
	INNE TURYSTYCZNE OBIEKTY NOCLEGOWE	Campingi, pola namiotowe Inne obiekty zbiorowego zakwaterowania
PRYWATNE TURYSTYCZNE MIEJSCA NOCLEGOWE	PRYWATNE TURYSTYCZNE MIEJSCA NOCLEGOWE	Drugie domy Pokoje wynajęte przy rodzinie Mieszkania wynajęte od osób prywatnych bądź w agencjach Zakwaterowanie w mieszkaniach krewnych i znajomych bez opłaty Inne kwatery prywatne

WYDATKI W TURYSTYCE

Wydatki turystyczne definiuje się jako "całkowite wydatki konsumpcyjne poczynione przez odwiedzającego i w jego imieniu w czasie jego podróży i pobytu w miejscu docelowym"

PŁATNOŚCI W TURYSTYCE MIĘDZYNARODOWEJ

TURYSTYKA PRZYJAZDOWA

Przychody z turystyki międzynarodowej są określane jako "wydatki odwiedzających międzynarodowych łącznie z płatnościami na rzecz przewoźników z odwiedzanego kraju z tytułu przejazdów międzynarodowych. Powinny one również obejmować wszystkie przedpłaty na dobra i usługi nabywane w kraju docelowym. W praktyce należą do nich również przychody od odwiedzających jednodniowych poza przypadkami, kiedy ich wielkość usprawiedliwia ich wyodrębnienie. Dla zachowania zgodności bilansów płatniczych z wytycznymi MFW, zaleca się oddzielne klasyfikowanie przychodów z przewozów międzynarodowych".

Przychody z tytułu przewozów międzynarodowych są określane jako "wszelkie opłaty u przewoźników zarejestrowanych w danym kraju dokonywane przez cudzoziemców, bez względu na to, czy podróżują oni do tego kraju, czy też nie". Kategoria ta odpowiada "innym usługom transportowym, pasażerskim, kredytem" ze standardowego formularza MFW.

TURYSTYKA WYJAZDOWA

Wydatki na turystykę międzynarodową są określane jako "wydatki konsumpcyjne poczynione za granicą przez mieszkańców danego kraju łącznie z płatnościami na rzecz obcych przewoźników z tytułu przejazdów międzynarodowych. W praktyce należą do nich także wydatki mieszkańców danego kraju podróżujących za granicę na jeden dzień, poza przypadkami, kiedy ich wielkość usprawiedliwia ich wyodrębnienie. Dla zachowania zgodności bilansów płatniczych z wytycznymi MFW, zaleca się oddzielne klasyfikowanie wydatków z tytułu przewozów międzynarodowych".

Wydatki z tytułu przewozów międzynarodowych są definiowane jako "wszelkie opłaty płacone przewoźnikom zarejestrowanym za granicą przez jakąkolwiek osobę mieszkającą w kraju rejestrującym wydatki". Kategoria ta odpowiada "innym usługom transportowym, pasażerskim, debetom" ze standardowego formularza MFW.

KLASYFIKACJA WYDATKÓW TURYSTYCZNYCH

1. Pakiety turystyczne
2. Noclegi
3. Żywność i napoje
4. Transport
5. Rekreacja, sport, kultura
6. Zakupy
7. Inne

KLASYFIKACJA DÓBR I USŁUG TURYSTYCZNYCH

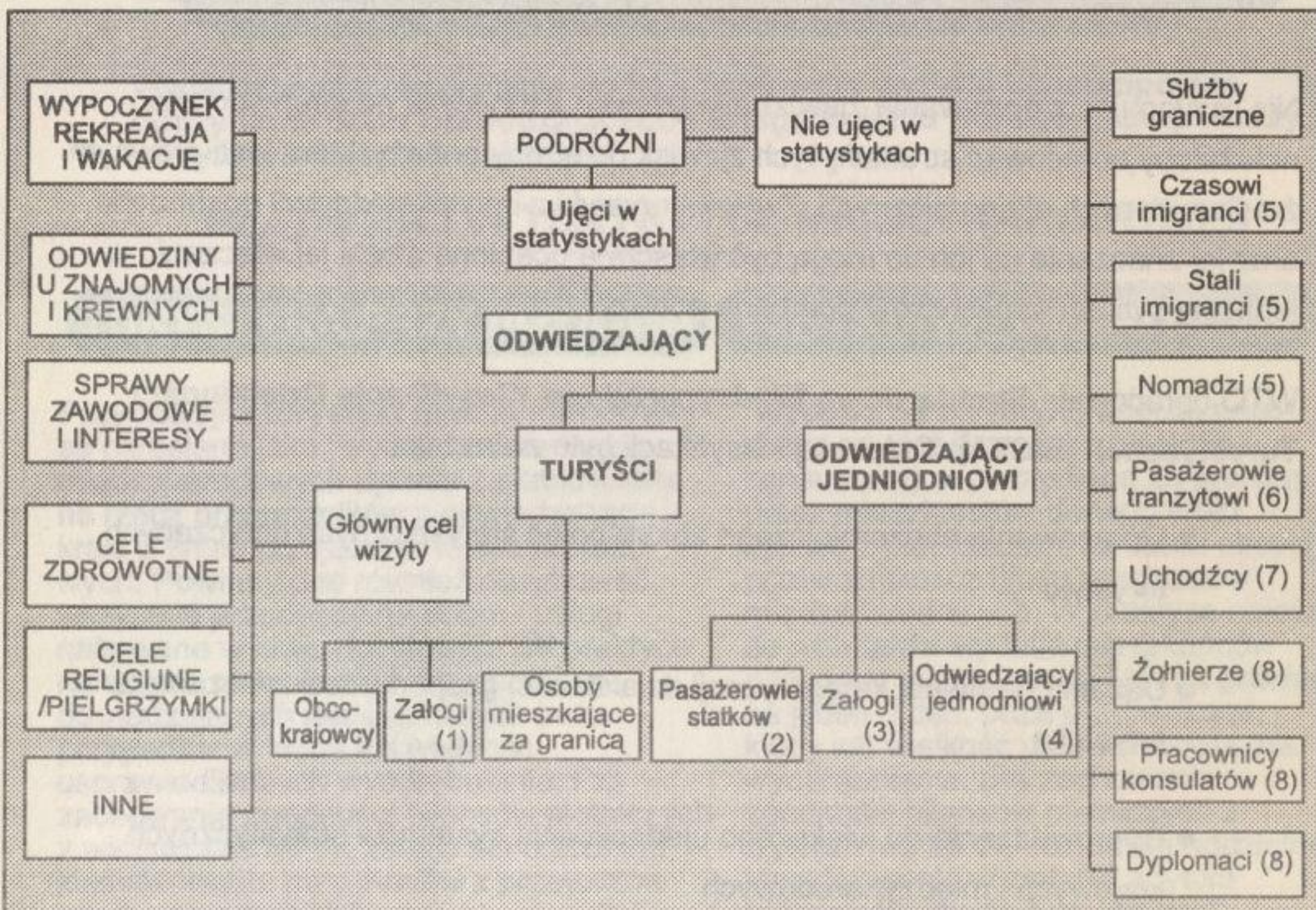
Nie rezygnując z opisywania zjawisk związanych z turystyką od strony popytu, należałoby opracować strukturę tych zjawisk od strony podaży, która jest głównym źródłem danych ekonomicznych. Związki turystyki z innymi sektorami gospodarki oraz jej znaczenie na ich tle mogą być właściwie ocenione dzięki jej włączeniu w jednolity system statystyczny oparty na podaży.

WTO opracowała **Standardową Międzynarodową Klasyfikację Działalności Turystycznej (SICTA)**. Celem tej klasyfikacji było zwłaszcza:

- Opracowanie obszerniejszego zbioru pojęć statystycznych dotyczących turystyki
- Dążenie do pełnej kategoryzacji działalności gospodarczej związanej z turystyką
- Doprowadzenie do większego ujednolicenia systemów statystycznych krajowych i międzynarodowych
- Dostarczanie pracownikom branży turystycznej wiedzy na temat produktów i usług turystycznych, warunków panujących na rynku i w branży
- Wykazywanie powiązań statystycznych między stroną podażową (usługi, dochody, koszty) i stroną popytową (wydatki, potrzeby, preferencje)
- Precyzyjniejsze określenie elementów bilansu płatniczego oraz udziału turystyki w międzynarodowej wymianie handlowej.

SICTA została przyjęta przez Komisję ds. Statystyki przy ONZ w marcu 1993 r. jako klasyfikacja wstępna i włączona do raportu dotyczącego **Zaleceń do statystyki turystyki**, opublikowanego wspólnie przez Departament Statystyki ONZ oraz WTO. Egzemplarze pełnej wersji raportu można zamówić w WTO.

KLASYFIKACJA PODRÓŻNYCH MIĘDZYNARODOWYCH

1. Załogi samolotów lub statków, które korzystają z zakwaterowania na lądzie w odwiedzanym kraju.

2. Osoby, które przybywają do danego kraju na pokładzie statku wycieczkowego (wg definicji Międzynarodowej Organizacji Morskiej IMO 1965), nocują na pokładzie i przez jeden lub kilka dni wychodzą na ląd.

3. Członkowie załogi nie mieszkający w odwiedzanym kraju, którzy w ciągu dnia przebywają na lądzie.

4. Podróżni, którzy przyjeżdżają w celach wypoczynkowych, zawodowych lub innych celach turystycznych i wyjeżdżają w tym samym dniu, łącznie z podróżującymi tranzytem i przebywającymi w danym kraju krócej niż jeden dzień.

5. Definicja zgodna z wytycznymi do Statystyki Migracji Międzynarodowych (ONZ 1980).

6. Osoby, które nie opuszczają strefy tranzytowej w porcie lotniczym lub morskim, włączając w to przejazdy między lotniskami lub portami.

7. Zgodnie z definicją zaproponowaną przez Wysoką Komisję ds. Uchodźców przy ONZ, 1967.

8. Osoby, które podróżują z kraju na placówkę w innym kraju (i vice-versa), włączając w to służbę i osoby na utrzymaniu, towarzyszące im lub do nich jadące.

7917

